

Sygn. akt III AUa 2142/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jarosław Błaszczak (spr.)

Sędziowie:SSO del. Marzena Mędrzejewska

SSA Jacek Witkowski

Protokolant:Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z wniosku Wyższej Szkoły (...) z siedzibą we W. i A. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 26 czerwca 2014 r. sygn. akt IX U 2272/13

p o s t a n a w i a:

I. uchylić zaskarżony wyrok i postępowanie w sprawie umorzyć,

II. zasądzić od wnioskodawców na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. kwoty po 300 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, oddalając dalej idące żądanie w zakresie kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Decyzją z 23 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział we W. stwierdził, że A. N., jako osoba wykonująca u płatnika składek – Wyższej Szkoły (...) we W. – umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresach wskazanych w decyzji. ZUS ustalił także podstawę wymiaru składek za wnioskodawczynię.

Wskutek odwołania płatnika od ww. decyzji oraz A. N., wnoszącej odwołanie od indywidualnej decyzji do niej skierowanej, sprawę rozpoznał Sąd Okręgowy we Wrocławiu, który wyrokiem z 26 czerwca 2014 r. zmienił zaskarżoną decyzję, uznając, że wnioskodawczyni A. N. nie podlegała w okresach objętych sporem obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i w związku z tym płatnik nie ma obowiązku odprowadzać za niego składek w tychże okresach. Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz Wyższej Szkoły (...) we W. 660 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację wniósł organ rentowy, zaskarżając wyrok sądu I instancji w całości, wnosząc o jego zmianę i oddalenie odwołania płatnika, ewentualnie – o jego uchylenie przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pismem z 8 kwietnia 2015 r. pełnomocnik Wyższej Szkoły (...) cofnął odwołanie od zaskarżonej decyzji obejmującej A. N. obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. Także pismem z 22 kwietnia 2015 r. odwołanie cofnęła wnioskodawczyni A. N.. Strony wniosły o nieobciążanie ich obowiązkiem zwrotu kosztów dla strony przeciwnej.

Pełnomocnik organu rentowego wyraził zgodę na cofnięcie odwołań i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od płatnika i wnioskodawczyni za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zaskarżony wyrok sądu I instancji wskutek cofnięcia odwołań zarówno przez płatnika oraz przez ubezpieczoną podlega uchyleniu, a postępowanie umorzeniu na podstawie art. 386 § 3 kpc.

Przepisy dotyczące postępowania z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie zawierają, oprócz przepisu art. 469 kpc, szczególnej regulacji dotyczącej cofnięcia odwołania, zastosowanie więc będą miały w tej kwestii zasady ogólne kodeksu postępowania cywilnego. Według art. 203 § 1 kpc pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego (art. 203 § 2 kpc).

Jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew, sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania na podstawie art. 355 § 1 kpc. Jeżeli natomiast powód cofnął pozew już po zaskarżeniu wyroku sądu I instancji, ale przed rozpoczęciem rozprawy apelacyjnej, spowoduje uchylenie wyroku sądu I instancji przez sąd apelacyjny i umorzenie postępowania na podstawie art. 386 § 3 kpc.

Z regulacji art. 203 § 2 kpc wynika, że zasadą jest, iż przy cofnięciu pozwu obowiązek zwrotu kosztów postępowania obciąża powoda, a wyjątkowo tylko obowiązek zwrotu kosztów może nie obciążać strony cofającej pozew, lecz ciążyć na stronie przeciwnej, gdy cofnięcie pozwu wynikało z zaspokojenia powoda przez przeciwnika w toku postępowania w pierwszej instancji (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 11 grudnia 2009 r., V CZ 58/09, LEX nr 551159).

W rozpoznawanej sprawie płatnik i ubezpieczona cofnęli odwołanie już po zaskarżeniu wyroku sądu I instancji, lecz jeszcze przed rozprawą apelacyjną, uznając tym samym zasadność zaskarżonej decyzji, na co pełnomocnik strony przeciwnej wyraził zgodę. Umorzenie postępowania nastąpiło zatem z przyczyny związanej z przegraniem sprawy przez płatnika i ubezpieczonego.

W postępowaniu cywilnym koszty zastępstwa procesowego strony przeciwnej objęte są ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Zasada ta w pełni znajduje swe zastosowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Art. 98 § 1 kpc stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Zgodnie z § 3 omawianego przepisu do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata lub radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Zasada obciążenia kosztami według wyniku sprawy, czyli strony przegrywającej, ma charakter obiektywny, niezależny od sposobu prowadzenia procesu i zachowania się w nim.

Jedyna możliwość odstąpienia od wskazanej zasady przewidziana jest w art. 102 kpc, zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Cytowany przepis urzeczywistnia zasadę słuszności i stanowi wyłom w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu. Przepis ten nie konkretyzuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, dlatego też ich kwalifikacja należy do sądu, który winien uwzględnić całokształt okoliczności konkretnej sprawy. Do okoliczności branych przez sąd przy ocenie przesłanek z art. 102 kpc należą zarówno te związane z samym przebiegiem procesu,

sposobem prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą sprawę, jak też i inne, dotyczące samej strony, między innymi jej stanu majątkowego i sytuacji życiowej, zdrowotnej.

W sprawie wartością przedmiotu sporu była suma dochodzonych przez organ rentowy składek na ubezpieczenia społeczne wnioskodawczyni, tak też kształtowała się wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie. ZUS określił wartość przedmiotu sporu (i przedmiotu zaskarżenia na kwotę 4.047 zł, co uzasadniałoby zasądzenie stawek minimalnych pełnomocnika dla organu rentowego w wysokościach po: 1.200 zł za I instancję i 900 zł za II instancję. Podstawą obciążenia kosztami zastępstwa procesowego płatnika i wnioskodawczyni za obie instancje jest art. 98 kpc oraz § 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).

Sąd Apelacyjny uznał zmniejszenie wynagrodzenia pełnomocnika organu rentowego za uzasadnione, co znalazło wyraz w orzeczeniu kosztowym sądu II instancji, bo po pierwsze Wyższa Szkoła (...) oraz A. N. nie doprowadzili do zainicjowania procesu i powstania kosztów związanych z jego prowadzeniem swym niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem, lecz mogli mieć wątpliwości co do prawnej formy wykładów, będących przedmiotami umów o dzieło zawartych z wnioskodawcą, co było przedmiotem procesu. Sprawy takie od niedawna zawiły przed sądami I instancji i nawet orzecznictwo Sądu Najwyższego nie jest w tej kwestii jednolite. Po drugie, działanie pełnomocników organu rentowego ograniczało się tylko do sporządzenia i wniesienia odpowiedzi na odwołania identycznej treści i sporządzeniu i wniesieniu apelacji, a także udziału w rozprawach. Wskazać jeszcze należy, że odpowiedzi na odwołania i apelacje pełnomocników organu rentowego w szeregu innych spraw zawisłych i rozpoznawanych przez sądy obu instancji z odwołań Wyższej Szkoły (...) są bardzo zbliżone, oparte na jednakowej argumentacji prawnej. Nakład pracy pełnomocników ZUS-u nie jest zatem duży i nie uzasadnia zasądzenia na rzecz organu rentowego wysokich kosztów zastępstwa procesowego w całości. Z drugiej strony strona przegrywająca proces powinna ponieść chociaż część kosztów procesu. Z tego powodu żądanie odstąpienia w całości od obciążania płatnika i wnioskodawcy kosztami procesu sąd II instancji uznał za niewłaściwe.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie I i II sentencji postanowienia.

R.S.